

KẾ TÓM TẮT TRUYỆN BÀI HỌC ĐƯỜNG ĐỜI ĐẦU TIÊN CỦA TÔ HOÀI

1. Dàn ý kể tóm tắt Bài học đường đời đầu tiên

a. Mở bài:

- Giới thiệu khái quát về Tô Hoài.
- Giới thiệu về tác phẩm Bài học đường đời đầu tiên của Tô Hoài.

b. Thân bài:

- Dáng vẻ của Dé Mèn oai phong, lẫm liệt, khỏe mạnh.
- Dáng vẻ của Dé Choắt yếu đuối.
- Cuộc nói chuyện giữa Dé Mèn và Dé Choắt.
- Hành động trêu chọc Cóc của Dé Mèn đã gây ra cái chết cho Dé Choắt.
- Dé Mèn hối hận và rút ra bài học đầu tiên cho chính mình.
- Nhận xét nghệ thuật xây dựng nhân vật của Tô Hoài.

c. Kết bài:

- Cảm nhận chung của em về văn bản Bài học đường đời đầu tiên của Tô Hoài.
- Ý nghĩa của tác phẩm Bài học đường đời đầu tiên của Tô Hoài.

2. Tóm tắt tác phẩm Bài học đường đời đầu tiên - Bài văn mẫu số 1

Tôi Hoài là nhà văn viết nhiều cho thiếu nhi. Một trong những tác phẩm quan trọng nhất là tác phẩm “Dé Mèn phiêu lưu ký” mà bạn đọc yêu văn Tô Hoài đều biết. Đặc biệt trong truyện là đoạn trích “Bài học đường đời đầu tiên”.

Đoạn trích trên được chia làm hai phần. Tô Hoài đã đi từ hình dáng, tính cách, hành động của Dé Mèn rồi từ đó mở ra câu chuyện về bài học đường đời đầu tiên của Dé Mèn sau cái chết của Dé Choắt. Toàn bộ đoạn trích được kể bằng ngôn ngữ thứ nhất, là lời kể của Dé Mèn khiến cho câu chuyện trở nên vô cùng chân thật nhưng cũng không kém phần sinh động, hấp dẫn.

Không chỉ miêu tả dáng vẻ bề ngoài, mà thông qua ngoại hình người đọc phần nào còn thấy được những nét tính cách của nhân vật. Dé ta không chỉ cường tráng về ngoại hình mà còn rất kiêu ngạo với cặp râu rất đỗi hùng dũng của mình, những bước đi luôn trịnh trọng khoan thai cho ra kiểu cách con nhà võ; bản tính dé xốc nỗi, hay cà khịa với hàng xóm và tự coi mình sắp đứng đầu thiên hạ. Bằng việc sử dụng hàng loạt các biện pháp tu từ so sánh, nhân hóa cùng với đó là năng lực quan sát tỉ mỉ, khả năng chắt lọc ngôn ngữ tinh tế, trí tưởng tượng phong phú Tô Hoài đã phác họa bức chân dung của Dé Mèn cường tráng, khỏe mạnh, tràn đầy sức sống. Dé Mèn hiện lên giống như chàng trai trẻ tuổi, vừa tự tin, vừa yêu đời, tự hào về bản thân nhưng bản tính còn có sự xốc nỗi, kiêu ngạo, ngông cuồng.

Câu chuyện bắt đầu từ thái độ coi thường của Dé Mèn đối với Dé Choắt. Thấy anh bạn hàng xóm của mình trông gầy gò và ốm yếu, nó không những không đồng cảm, chia sẻ mà còn gọi bạn của mình là Dé Choắt một cách đầy chế giễu. Rồi khi Dé Choắt nhởn nhơ Dé Mèn, nó hét rằng lên, xì hơi một cái rõ dài đầy ngông nghênh và không coi ai ra gì. Không những vậy, Dé Mèn còn quắc mắt, mắng Dé Choắt, thể hiện rất rõ giọng điệu khinh rẻ, nhạo báng Dé Choắt: “Chú mày sinh sống quá cẩu thả, chú mày có lớn mà chẳng có khôn, chú mày hôi như cú mèo, im cái điệu khóc mưa dầm sùi sụt ấy đi, giương mắt lên mà xem tao trên con

mu Cốc đây này". Với việc xây dựng một nhân vật hoàn toàn đối lập với Dé Mèn về ngoại hình và sức lực, Tô Hoài càng làm nổi bật lên cái vẻ ngạo mạn, kiêu căng, không coi ai ra gì của Dé Mèn.

Cái dáng vẻ yếu đuối, gầy gò của Dé Choắt không hề khiến cho một anh chàng mới lớn, khoẻ khoắn như Dé Mèn phải bận tâm cho đến khi hành động dại dột của nó đã dẫn đến cái chết thương tâm cho Dé Choắt. Nó đã ngông cuồng trêu tức chị Cốc một phần là bởi cái tính ngỗ nghịch của mình nhưng mặt khác còn là để chứng minh cho Dé Choắt thấy mình chẳng hề nể sợ ai: "Sợ gì? Mày bảo tao sợ cái gì? Mày bảo tao còn biết sợ ai hơn tao nữa!". Ngông nghênh là thế nhưng khi thấy chị Cốc nổi giận, nó lập tức chui vào hang sâu để lẩn trốn để rồi người chịu hậu quả lại là Dé Choắt. Cái vẻ gầy gò, ốm yếu của Dé Choắt khiến nó không thể chịu được khi cái mỏ của chị Cốc cứ thế giáng xuống và mãi cho đến tận khi chị Cốc đi rồi Dé Mèn mới dám mò ra. Khi thấy bạn của mình không thể dậy được nữa cùng với những lời trăng trối, Dé Mèn đã vô cùng đau khổ, ân hận. Nó nhận ra những sai lầm của mình cùng tính ngông nghênh, ngạo mạn của bản thân. Cái chết của Dé Choắt chính là bài học đằng đòn đầu tiên vô cùng đắt giá của nó. Bài học rằng không nên kiêu căng, hống hách, cần phải suy nghĩ trước khi làm, tránh gây ra những tai họa cho người khác cũng như chính bản thân mình.

Như vậy, "Bài học đằng đòn đầu tiên" là một đoạn trích hấp dẫn trong "Dé Mèn phiêu lưu ký" thể hiện được tài năng miêu tả nhân vật của nhà văn Tô Hoài.

3. Em hãy tóm tắt Bài học đằng đòn đầu tiên - Bài văn mẫu số 2

Tô Hoài là một trong những nhà văn viết khá nhiều cho thiếu nhi. Tác phẩm được yêu thích nhất đó là "Dé Mèn phiêu lưu ký". Trong đó, đoạn trích "Bài học đằng đòn đầu tiên" kể về chú Dé Mèn khỏe mạnh nhưng hống hách, coi thường người khác. Cũng bởi tính xấu ấy mà nó đã gây ra cái chết của Dé Choắt.

Nhân vật chính trong truyện là chàng Dé Mèn. Chàng ta vốn sống tự lập từ khi còn nhỏ. Đến lúc lớn lên, Dé Mèn rất thích đi phiêu lưu khắp nơi. Chú đi đến đâu cũng đều tỏ ra kiêu ngạo. Hàng xóm của chú - Dé Choắt lại là một chú dế gầy gò, ốm yếu. Dé Mèn tỏ ra coi thường bạn hàng xóm của mình. Một lần sang chơi nhà Choắt, Dé Mèn lên tiếng chê bai: "Sao chú mày sinh sống cầu thả quá như thế. Nhà cửa đâu mà tuềnh toàng... Ôi thôi, chú mày ơi! Chú mày có lớn mà chẳng có khôn...". Hay khi Choắt bày tỏ ý muốn Dé Mèn đào một cái ngách sang bên nhà của Mèn, để khi có kẻ đến bắt nạt thì giúp đỡ nhau. Nhưng Dé Mèn lại khinh khỉnh: "Hức! Thông ngách sang nhà ta? Dễ nghe nhỉ? Chú mày hôi như cú mèo thế này, ta nào chịu được. Thôi, im cái điệu hát mưa dầm sùi sụt ấy đi. Đào tổ nồng thì cho chết!". Sau đó, chàng ta trở về mà chẳng nghĩ ngợi gì. Thái độ của Dé Mèn đã thể hiện sự kiêu căng, ích kỉ.

Với việc sử dụng những từ ngữ vô cùng độc đáo như: "mẫm bóng", "nhọn hoắt", "hủn hoǎn", "dài bóng mõ", "ngoàm ngoạp"... thì đoạn văn miêu tả hình dáng, hành động của Dé Mèn được coi là đoạn miêu tả hết sức đặc sắc, độc đáo bởi ta chỉ cần thay thế một từ thôi thì hình ảnh chú dế mới lớn sẽ không còn hiện ra với dáng vẻ bắt mắt như vậy nữa. Vậy mới thấy Tô Hoài không chỉ có khả năng quan sát tinh tế mà còn là một bậc thầy trong việc sử dụng ngôn từ miêu tả. Nhưng cái tài của nhà văn còn ở chỗ đằng sau việc miêu tả ngoại hình, hành động ta còn thấy được hết cái tính cách của nhân vật. Đằng sau cái dáng vẻ ưa nhìn, khoẻ khoắn còn là cái vẻ kiêu căng, tự phụ đến mức nó tự nghĩ mình "có thể sắp đứng đầu thiêng hạ rồi". Chính những suy nghĩ, cùng sự ngạo mạn đó đã dẫn đến những hậu quả đáng tiếc và đó cũng chính là những bài học đầu tiên của Dé Mèn.

Cái dáng vẻ yếu đuối, gầy gò của Dé Choắt khiến Mèn cảm thấy chán ghét. Chỉ đến khi hành động dại dột của nó đã dẫn đến cái chết thương tâm cho Choắt, Dé Mèn mới nhận ra sai

lầm. Dé Choắt đã ngông cuồng trêu tức chị Cốc một phần là bởi cái tính ngỗ nghịch của mình nhưng mặt khác còn là để chứng minh cho Dé Choắt thấy mình chẳng hề sợ ai: "Sợ gì? Mày bảo tao sợ cái gì? Mày bảo tao còn biết sợ ai hơn tao nữa!". Nhưng khi chị Cốc nổi giận, Dé Mèn lại chỉ biết trốn tránh trách nhiệm. Rồi chị Cốc đã vô tình nhìn thấy Choắt đang loay hoay ở cửa hang. Chị Cốc liền tiến đến hỏi tội nó. Choắt bị oan, không dám cãi, chỉ van xin rồi trốn vào hang. Nhưng cái mỏ của chị Cốc cứ thế giáng xuống thân hình gầy gò của Dé Choắt, còn Dé Mèn thì vẫn cứ nằm im thin thít. Bao nhiêu sự kiêu căng, ngạo mạn lúc đầu đã thay bằng sự hèn nhát, sợ sệt. Khi chị đi rồi Dé Mèn mới dám ra ngoài. Nó nhìn thấy bạn của mình không thể dậy được nữa cùng với những lời trăng trối, Dé Mèn đã vô cùng đau khổ, ân hận. Nó nhận ra những sai lầm của mình cùng tính ngông nghênh, ngạo mạn của bản thân. Cái chết của Dé Choắt chính là bài học đ дорог đời đầu tiên vô cùng đắt giá của nó.

Dé Mèn ân hận về cách đối xử của mình với Dé Choắt. Nó hối hận khi đã gián tiếp gây ra cái chết của Dé Choắt. Nó tự trách mình rằng nó là một kẻ có sức mạnh nhưng lại chỉ biết trốn tránh một cách nhát gan. Chôn cất Dé Choắt xong, cảm giác của nó thật hụt hẫng và bất lực bởi Dé Choắt đã chết rồi, đâu thể cứu vãn được nữa. Dé Mèn đứng lặng bởi nó muốn suy nghĩ một cách nghiêm túc về cách sống của mình trong suốt thời gian qua.

Qua phân tích trên, "Bài học đ đường đời đầu tiên" đã cho thấy tài năng miêu tả loài vật rất sinh động cùng với cách kể chuyện tự nhiên, ngôn ngữ chính xác và giàu tính tạo hình của Tô Hoài.